

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.509/2010/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (címe) felperesnek, a dr. G. É. jogtanácsos ügyintézésével az alperes neve (címe) alperes ellen kártalanítás megfizetése iránti perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.P.20.223/2010/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszámmal előterjesztett, valamint Pf.3. és Pf.5. sorszámmal kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helyben hagyja, míg a felperes által az államnak külön felhívásra megtérítendő le nem rótt kereseti illeték összegét 878 760 (nyolcszázhetvennyolcezer-hétszázhatvan) Ft-ra felemeli.

Kötelezi az ítéltábla a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 300 000 (háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 900 000 (kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes köztisztviselői jogviszonyban állóként jogi tanulmányait levelező tagozaton végezte, 2000. évben szerzett jogi diplomát, majd az év szeptembere és 2004. év szeptembere között ügyvédjelöltként dolgozott **Dr. X.** és **dr. Y** ügyvédek mellett. 2004. év szeptembere óta dolgozik egyéni ügyvédként.

A "**hivatal**" hivatali befolyással elkövetett üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt indított bűnügyben 2006. január hó 25. napján indítványozta a felperes tekintetében a lakhelyelhagyási tilalom elrendelését, majd aznap indítványát visszavonva a felperes előzetes letartóztatásának elrendelését kérte 30 napra. A Ny. Városi Bíróság a 36.Bny.21/2006/2. számú végzésében elrendelte a felperes előzetes letartóztatását az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig, de legfeljebb 2006. február hó 26. napjáig, s a fogvatartás helyéül a H. Büntetés-végrehajtási Intézetet jelölte ki. A védő fellebbezése folytán eljáró Sz. Megyei Bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A nyomozó ügyészség indítványára a Ny. Városi Bíróság a felperes előzetes letartóztatását az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig, de legfeljebb 2006. május hó 26. napjáig meghosszabbította, a Sz. Megyei Bíróság az elsőfokú bíróság végzését újfent helybenhagyta. A Ny. Városi Bíróság az előzetes letartóztatást 2006. július hó 26. napjáig ismét meghosszabbította, amely végzés ellen előterjesztett fellebbezést folytán a Sz. Megyei Bíróság az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, és az előzetes letartóztatásra irányuló ügyési indítványt elutasítva a felperes azonnali szabadlábra helyezését rendelte el, egyidejűleg lakhelyelhagyási tilalmat is elrendelve. A felperes a D-i Rendőrkapitányság fogdájában 2006. január hó 23. napján 15 óra 00 perctől őrizetben, 2006. január hó 26. napjától a H. Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben előzetes letartóztatásban volt, míg 2006. július hó 12. napjától lakhelyelhagyási tilalom alatt állt, amit a Ny. Városi Bíróság a felperes kérelmére 2006. szeptember hó 14. napján meghozott végzésében megszüntetett, amit a Sz. Megyei Bíróság helybenhagyott.

A Legfőbb Ügyészség Kiemelt Ügyek Főosztálya a 2006. november hó 16. napján meghozott Kf.8439/2005/36-I. számú határozatában a hivatali befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt a Ny. Nyomozó Ügyészség előtt folyamatban lévő bűnügyben a gyanúsított kérelmére a Sz. megyei Főügyészt és a Ny. Nyomozó Ügyészséget az eljárásból kizárta és az ügy folytatására a B. Megyei Főügyészséget és a M. Nyomozó Ügyészséget jelölte ki. A M. Nyomozó Ügyészség az előtte Ny.362/2006. szám alatt folyamatban lévő eljárást a 2007. december hó 20. napján kelt határozatával megszüntetette, mert a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem volt eredmény várható; a határozatot a felperes 2007. december hó 27. napján vette kézhez.

A felperes a Sz. Ügyészségi Nyomozó Hivatal előtt 2006. január hó 23. napján **dr. M.**, míg 2006. január hó 27. napján **dr. Y** ügyvéd részére adott meghatalmazást csatolt.

A felperes gyanúsítottkénti kihallgatását a Sz. Ügyészségi Nyomozó Hivatal 2006. január hó 23. napján foganatosította, ahol a felperes képviselőt meg hatalmazott védőként **dr. M.** látta el. A folytatólagos kihallgatás 2006. május hó 23. napján történt, ahol meghatalmazott vezető védőként **dr. Y** látta el képviselőt, majd 2006. október hó 27.

napján történt folytatólagos kihallgatáson meghatalmazott védőként **dr. K.** volt jelen. A felperes képviselőjében 2006. január hó 30. napján **dr. M.** ügyvéd terjesztett elő kérelmet a Sz. Ügyészségi Nyomozó Hivatal előtt a feleségével, valamint édesanyjával történő kapcsolattartás engedélyezése végett, amit elutasítottak.

A Ny. Városi Bíróság 2006. február hó 10. napján hozott 36.Bny.35/2006/2. számú végzésével elrendelte a felperes "**Z**" forgalmi rendszámú, V. típusú személygépkocsijának a zár alá vételét, amely végzést a Sz. Megyei Bíróság a 4.Bnyf.34/2006/3. számú végzésével helybenhagyott.

A felperes személyesen terjesztett elő a Ny. Nyomozó Ügyészségen 2006. február hó 28. napján tolmács kizárása iránti indítványt, 2006. március hó 2. napján kérelmet a házkutatás során lefoglalt iratainak, feljegyzéseinek kiadásai iránt, 2006. március hó 2. napján bizonyítási indítványt, 2006. április hó 10. napján kérelmet a kapcsolattartás engedélyezése iránt, majd a Ny. Városi Bíróságon 2006. április hó 13. napján szabadlábra helyezés iránti kérelmet, amelyet elutasító végzés ellen a felperes védőjeként **dr. Y** ügyvéd terjesztett elő fellebbezést, ami nem vezetett eredményre. A felperes személyesen nyújtott be kizárási indítványt a Legfőbb Ügyészségre 2006. május hó 29. napján a Ny. Nyomozó Ügyészséggel szemben. Ezt a Sz.Főügyész elutasította, ahogy az ez ellen benyújtott panaszt is a Legfőbb Ügyészség. A felperes 2006. június hó 19. napján személyesen nyújtott be panaszt a Legfőbb Ügyészséghez a nyomozás határidejének meghosszabbítása miatt és 2006. június hó 15. napján személyesen tett indítványt a nyomozó ügyészségen valamennyi tanúkihallgatásról videofelvétel készítése és a felesége különvagyonát képező lefoglalt T.n. visszaadása iránt, valamint másnap személyesen tett feljelentést a K. Nyomozó Főügyészségen a Ny. Nyomozó Ügyészség vezetője ellen hivatali visszaélés büntette miatt.

A felperes 2006. június hó 22. napján jelentette be a **dr. Y** meghatalmazott védőnek adott meghatalmazás visszavonását. A Ny. Nyomozó Ügyészség 2006. június hó 12. napján érkeztette a **dr. K.** ügyvédnek adott meghatalmazást. Dr. K. ügyvéd a Legfőbb Ügyészséghez 2006. július hó 12. napján nyújtott be kérelmet a Ny. Ügyészség kizárása iránt, míg a megyei főügyészség B.781/2006/8. számú kizárási kérelmet elutasító határozata ellen a felperes személyesen fordult panasszal a Legfőbb Ügyészséghez. A felperes személyesen nyújtott be kérelmet a bírósági végrehajtónál a zár alá vett gépjármű feloldása iránt, amely kérelmet a Ny. Városi Bíróság a 36.Bny.177/2006/2. számú végzésével elutasított, amit a Sz. Megyei Bíróság helybenhagyott. A felperes meghatalmazott védője 2006. július hó 4. napján terjesztett elő kérelmet a felperes hozzátartozói részére telefonon történő kapcsolattartás engedélyezése iránt, amely kérelem elutasításra került. A felperes személyesen terjesztette elő 2006. július hó 3. napján kifogásait az eljárás szabálytalansága miatt, 2006. július hó 7. napján panaszát levelei ellenőrzése miatt, 2006. július hó 7. napján észrevételét az ellene indított fegyelmi eljárás kapcsán, 2006. július hó 12. napján beadványát **dr. D.** tanúkenti meghallgatása miatt, s szintén ezen a napon kérelmét a soron kívül történő tájékoztatása iránt korábban benyújtott kérelmei intézése miatt, majd 2006. július hó 19. napján kérelmét a Ny. Városi Bíróságon a személygépkocsi zár alá vételének megszüntetése iránt.

A H. Megyei BV Intézet a 2006. július hó 12. napján hozott fegyelmi határozatában a felperes ellen kezdeményezett fegyelmi ügyben a fegyelmi eljárást megszüntette. A felperes ellen az ügyészségi átirat alapján indult fegyelmi eljárás során megállapítást nyert, hogy a fogvatartott az intézeti kapcsolattartás szabályait nem szegte meg. A fogvatartott az intézetből leveleket tudomása szerint csak a rendelkezési jogkör gyakorlójának ellenőrzése mellett küldött ki és kapott, azonban az ügyvédi látogatások során lehetősége nyílt arra, hogy egyéb leveleket védője útján is továbbíthasson. A rendelkezésre álló jogszabályok alapján nem áll módjukban megakadályozni ezt, ugyanis az ügyvédi beszélő helyiségben ellenőrzés nélkül érintkezhet védőjével, készíthet feljegyzéseket, azokat átadhatja. A felperest a védővel történő találkozások előtt és azt követően minden alkalommal alapos motozásnak vetették alá, nála büntetőügyével kapcsolatos feljegyzésein, azzal összefüggő iratain kívül más, a biztonságra veszélyes dolgot nem találtak.

A felperessel a H. Megyei BV Intézetben **dr. Y** meghatalmazott védő tartott személyesen kapcsolatot, aki b-i irodájából járt le D-be. Részére 120 000 Ft munkadíj és 180 000 Ft költség került kifizetésre. A M.Nyomozó Ügyészség előtt 2007. november hó 13. napján történt a felperes és **dr. K.** meghatalmazott védő előtt az iratismertetés, majd a M. Nyomozó Ügyészség 2007. december hó 20. napján hozott Ny.362/2006. számú határozatában a nyomozást és a zárlatot megszüntette. Dr. K. ügyvéd részére a 700 000 Ft munkadíjból 350 000 Ft került kifizetésre.

A Sz. Megyei Ügyészségi Nyomozó Hivatal 2006. január hó 26. napján értesítette a Ny. Ü. K-t, hogy a felperest 2006. január hó 23. napján gyanúsítottként hallgatta ki az előtte Ny.197/2005. szám alatt folyamatban lévő eljárásban, ezt a felperes is bejelentette. A **Ny. Ü. K.** 2006. január hó 26. napján hozott P.6/2006. számú határozatában a felperessel szemben elrendelte az előzetes vizsgálatot, majd a fegyelmi főmegbízott a 2006. február hó 24. napján kelt összefoglaló jelentésében a fegyelmi eljárás felfüggesztését indítványozta. A k. 2006. március hó 29. napján rendelte el a felperessel szemben a fegyelmi eljárást, majd azt 2006. május hó 24. napján a folyamatban lévő büntetőeljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette. A felperes 2008. október hó 3. napján jelentette be a büntetőeljárás megszüntetését, a **Ny. Ü. K.** pedig a 2008. december hó 24. napján jogerőre emelkedett határozatában szüntette meg a fegyelmi eljárást.

A felperes egyéni ügyvédi tevékenysége előzetes letartóztatása alatt nem került felfüggesztésre, azt szabadulását követően folytatta. Nagyobb részben büntetőeljárásban, ezen túlmenően cég- és ingatlan-nyilvántartási eljárásban, valamint minimális mértékben polgári perekben látott el képviselőt. Dr. K. és **dr. Y** ügyvédeknek köszönhetően a felperes 2004. szeptemberében az ügyvédi tevékenységét úgy kezdte meg, hogy kezdő ügyvédhez képest viszonylag nagy számú ügyfélkörrel rendelkezett. Az ügyvédi tevékenysége 2005. évben elért bevételeit irodájának bebútorozására és felszerelésére fordította. A felperes egyéni vállalkozói tevékenységét 2004. szeptember hó 22. napján kezdte meg, mint főállású vállalkozó. Adóalanyként történő bejelentkezése alkalmából jogi ügyvédi szolgáltatás tevékenységet jelölt meg, s az előzetes letartóztatásáig ügyvédjelöltet foglalkoztatott. 2005. évben önadózóként tett adóbevallása szerint 5 345 950 Ft éves bevételt ért el, az egyéni vállalkozás jövedelmét 0 Ft-ban tüntette fel, és 908 059 Ft

veszteséget vallott be 6 254 009 Ft költségként való elszámolása miatt. A felperes részére a bevétel terhére történt költségként munkabér kifizetése a minimálbérnek megfelelő összegben.

A felperessel szemben az APEH vizsgálatot is kezdeményezett a felperes 2000-2005. évi bevallásainak utólagos vizsgálatára, amely eljárásban 2010. január hó 15. napján az elsőfokú határozat megsemmisítésre került az elsőfokú adóhatóság új eljárás lefolytatására való utasítása mellett.

A **Ny. Ü. K.** 2006. január hó 31. napján az előzetes letartóztatásba került felperes részére **dr. B. L.** ügyvédet jelölte ki irodagondnokként, akinek a felmentése 2006. augusztus hó 17. napján történt meg. A felperestől az irodagondnok 197 ügyet vett át, amiből 110 büntető ügy volt, állandó megbízás pedig 1 a **"K" Kft.**-től. A felperes részére a szabadulását követően csak 3 ügy került visszaadásra, a többi ügyet az ügyfelek elvitték.

A **"K" Kft.** a felperessel állandó megbízás keretében hosszabb távú együttműködést tervezett, a **"B"** lakóparkban 160 db lakás építése és értékesítése kapcsán 2005. őszén bízta meg őt ügyintézővel. A felperes előzetes letartóztatása miatt azok a vevők is elbizonytalanodtak, akiknek a felperes már elkészítette a szerződését, ezért a kft. kénytelen volt más ügyvédet megbízni. A felperes 2008. év elején jelentkezett ismét munkavégzés céljából, s a **"K" Kft.** részére eseti megbízás alapján fejezte be a társasházzal kapcsolatos ügyintézőt. A **"K" Kft.** egy újabb lakópark építése kapcsán már tárgyalta a felperessel a megbízásáról, de még mindig voltak fenntartásai, ezért nem akarta elkötelezni magát a felperes vonatkozásában. Az építőipari tevékenységet folytató **B-N Kft. Dr. X.** ügyvéd halála után a folyamatban lévő ügyeivel felperest bízta meg. 2005. év őszén felmerült az állandó megbízás gondolata is, de az meghiúsult felperes előzetes letartóztatása miatt. Szabadulását követően a felperes megkereste a **B-N Kft.**-t, azóta őt ismét foglalkoztatják, de az állandó megbízás nem került ismét szóba. A gumikereskedéssel foglalkozó **N. Kft.** részére a felperes szerződéseket, fizetési felszólításokat készített eseti megbízás alapján. Hosszútávon volt a cégnek szüksége ügyvédre, ezért a felperes helyett másik ügyvédet bízta meg. 2006. évben a **Sz-G Kft.** és a **Ny-U. Kft.** a felperest bízta meg alapító és az azt módosító okiratainak elkészítésével, más ügyvédnek állandó megbízást nem adtak.

Az előzetes letartóztatása előtt a felperes ügyvédként a v-al és a h-el is heti rendszerességgel kapcsolatban volt, gyakran rendelték ki képviselőnek, sok u., o. állampolgár ügyfele volt, de az előzetes letartóztatása hírére az ügyfelek e körből is elmaradtak.

A **Kr. Kft.**-vel havi bruttó 144 000 Ft, a **Bl. Bt.**-vel havi bruttó 36 000 Ft, a **Z. Kft.**-vel havi bruttó 48 000 Ft, a **V. Kft.**-vel havi bruttó 120 000 Ft és a **J. C. Kft.**-vel havi bruttó 144 000 Ft díjazásért 2005. december hónapban kötött 5 évre megbízási szerződéseket teljes körű jogi szolgáltatás nyújtására, amelynek a letartóztatása miatt nem tudott eleget tenni, a szabadulását követően pedig a munkájára már nem tartottak igényt. Ezen szerződések alapján 2006. január hónapra vonatkozóan a felperes számlát nem bocsátott ki, a megbízási szerződések felmondására nem került sor. A felperes előzetes letartóztatása

alatt elvesztette ügyfélkörét, szabadulását követően ügyvédi hitelét, presztízsét is vissza kellett szereznie, ennek érdekében kénytelen volt a többi ügyvédnél olcsóbban dolgozni. A felperes a **Kr. Kft.** részére 2006. évben szabadulását követően egyedi megbízás alapján ügyvédi munkadíj nélkül végzett munkát, csak költségei megtérítését kérte. A **Bl. Bt.**-nél és a **Z. Kft.**-nél is jelentkezett, de nemet mondtak a foglalkoztatására, 2008. második félévétől van újra munkakapcsolatuk. A felperes 2006. nyara óta végzett a V. Építőipari és Szolgáltató Kft. részére is ügyvédi munkát, a többiekhez képest alacsonyabb díjazásért. A **J. C. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** 2006. őszén azt közölte a felperessel, hogy más ügyvéd felé kötelezte el magát, a felperessel rossz megítélése miatt nem kívánt kapcsolatot tartani.

A felperes előzetes letartóztatása a szakmai és az ügyfélkörön túl rövid időn belül ismertté vált a szűkebb és tágabb környezetében egyaránt, az egész város a letartóztatásától volt hangos. A felperes 2005. október hó 29. napján kötött házasságot **O-val**, aki a **M. Á. I-ban** 1. és 2. osztályos tanulókat tanított. A felperes édesanyja pedagógus, a **M. Á. I-ban** dolgozik 27 éve, 17 éve igazgató is. A felperes letartóztatásáról beszélt rövid időn belül az egész tanári kar és minden szülő. Felesége szülei azt tanácsolták a feleségének, hogy váljon el a felperestől, a kapcsolatot sem tartják velük. A felperes ingerlékeny, feszültté, idegessé vált, megterhelte a házastársi kapcsolatát is, barátokat veszített el a letartóztatás miatt. A felperes f. édesapját több régi ügyfele hagyta ott a felperes családja körüli pletyka, sugdolózás, rágalmazás miatt. Mióta kiengedték, azt pletykálják róla, hogy vádalkut kötött, és nem azt mondják, hogy nem csinált semmit. A felperes apósa egy 250 lelkes faluban, **B-n "o"** pap, ahova a püspöknek kellett kimenni rendet csinálni, olyan felháborodást keltett a felperes ügye a kis közösségben. A felperesnek az előzetes letartóztatásakor két kölcsöne volt, s az **"Q"** a felperes előzetes letartóztatását követően behívatta a felperes édesanyját, mint kezest, hogy átvegye azokat.

A felperes keresetében a 2006. január hó 26. és 2006. július hó 12. napjai közötti előzetes letartóztatása miatt 50 000 000 Ft nem vagyoni és 46 488 808 Ft vagyoni, összesen 96 488 808 Ft kárának és a kereset benyújtásától esedékes kamatainak megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A nem vagyoni kárigény indokaként a letartóztatása miatti személyi szabadsághoz való alkotmányos joga megsértésére, a jóhírneve elvesztésére, a családhoz való jogának sérelmére hivatkozott, ami a szakmai és társadalmi megítélésében visszafordíthatatlan hátrányt jelentett.

Havi átlagos jövedelme alapján az előzetes letartóztatása idejére 2 450 228 Ft-ban jelölte meg az elmaradt jövedelmét, és további 37 018 080 Ft elmaradt jövedelmet érvényesített a 2005. decemberében öt év határozott időre megkötött 5 állandó megbízási szerződésre hivatkozással, amely összeg meghatározásánál az inflációt is figyelembe vette. 4 498 000 Ft-ban határozta meg a kárát amiatt, hogy a **"Z"** frsz-ú gépkocsiját az előzetes letartóztatás és a zár alá vétel miatt 2006. január hónapban nem tudta értékesíteni 9 000 000 Ft-ért, mert az már csak 4 502 000 Ft-ot ér. Elmaradt jövedelemként jelölte meg 9 000 000 Ft vételár utáni 2 év és 5 hónap alatt elérhető 1 522 500 Ft kamat összegét. A letartóztatásával kapcsolatos költségként a védelme ellátásával összefüggésben felmerült 1 000 000 Ft ügyvédi díjat követelte.

Az alperes a felperes keresetének a jogalapját elismerte, azt összecszerűségében vitatta. A nem vagyoni kárigényét az előzetes letartóztatás időtartamára tekintettel lényegesen eltúlzottnak tartotta, azt legfeljebb másfél millió forintban ismerte el, mivel a köztudomású sérelmeken túl hivatkozott többlétsérelmek nem kizárólag az előzetes letartóztatással, hanem a büntetőeljárással voltak összefüggésben. Az alperes az elmaradt jövedelemre vonatkozó igényt teljes egészében, vagylagosan pedig a minimálbér összegét meghaladóan kérte elutasítani; az állandó megbízásból elmaradt jövedelem címén érvényesített igényt teljes egészében, mint az összecszerűség és előzetes letartóztatással való okozati összefüggés tekintetében bizonyítatlant. A gépjármű értékcsökkenésével kapcsolatos igény elutasítását az okozati összefüggés hiányában, illetve annak bizonyítatlansága miatt kérte, ahogy az ügyvédi költségek elutasítását is, mert azok nem közvetlenül az előzetes letartóztatással, hanem a büntetőeljárással összefüggésben merültek fel, másodlagosan annak a mérlegeléssel történő megállapítását kérte. Hivatkozott arra is, hogy az egyrészt teljes egészében kifizetésre nem került, másrészt a kifizetett összeg sem a felperes vagyonából származott.

Az elsőfokú bíróság a 9. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2 643 750 Ft tőkét és ennek 2008. június hó 23. napjától járó késedelmi kamatait, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100 000 Ft perköltséget és az államnak külön felhívására 741 400 Ft le nem rótt illetéket, míg ezt meghaladóan a kereseti illetéket az állam viseli.

Határozatának indokolása szerint az 1976. évi 8. tvr-rel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 9. Cikke alapján annak a személynek, aki törvénytelen letartóztatás vagy fogvatartás áldozata volt, kikényszeríthető joga van a kártalanításra. Ezzel lényegében egybehangzó rendelkezéseket tartalmaz az Alkotmány 55. §-ának (3) bekezdése is. A büntető jogszabályok a személyes szabadság korlátozását megfelelő eljárási szabályok mellett teszik lehetővé. A személyes szabadságtól való megfosztás abban az esetben törvénytelen, ha az nem a törvényben meghatározott okokból és nem a törvényben meghatározott eljárás alapján történt, amikor is a bíróság előtt a Ptk-nak a szerződésen kívüli kárfelelősségről szóló rendelkezései alapján érvényesíthető kártérítési igény keletkezik.

A felperes keresetében hivatkozottak - az ügyészi szervek vele szemben tanúsított rendkívüli elfogultsága, védőjének törvénytörő módon történt tanúkenti kihallgatása, kizáratása a védelme ellátásából, a védelemhez fűződő alkotmányos jogában történt korlátozása, a fegyelmi eljárás kezdeményezése tiltott kapcsolattartásért, a BV Intézet részéről történt hátrányos megkülönböztetése, a kapcsolattartásában aránytalan és indokolatlan módon történt korlátozása, a büntetőeljárással kapcsolatban a jóhírnév, valamint az ügyvédi bizalom- és presztízsveszteség elszívódása - érdemi vizsgálata e pernek nem lehetett a tárgya, ahogy az sem, hogy a felperessel szemben alkalmazott kényszerintézkedés jogellenes volt-e vagy sem. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580. §-ában szabályozott kártalanítás a jogszerűen elrendelt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés meghatározott nemeinek alkalmazása esetén jár. Amennyiben a fogvatartás, illetve a büntetőeljárás alatt tett intézkedések nem lettek

volna jogszerűek, úgy azért a Ptk. 339. §-ának (1) és 349. §-ának (1) bekezdései alapján az a hatóság tartozna felelősséggel, amely azt elrendelte, fenntartotta, foganatosította.

A kártalanítási és kártérítési igények nem azonos jogintézmények, ugyanis a kártalanítás esetén a magatartás nem jogellenes, hanem a személyes szabadságtól megfosztás jogszerű elvonásával okozott károk megtérítése objektív alapon követelhető, ha a Be-ben írt feltételek fennállnak és nincsen kizáró ok. A Be. 580. §-a (1) bekezdésének I/b) pontja értelmében a kártalanítás kötelezettségét többek között a jogszerűen elrendelt, de utóbb alaptalannak bizonyult előzetes letartóztatáshoz fűzi, amikor is a nyomozást azért szüntették meg, mert a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. Ebben az esetben a jogosult a szabadságelvonással összefüggésben bekövetkezett, és kellően bizonyított teljes kára megtérítésére tarthat igényt a Be. 582. §-ának (1) bekezdés alapján, aszerint ugyanis a kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségére vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni azzal, hogy a (2) bekezdés a kártalanítás esedékességét az annak alapjául szolgáló nyomozást megszüntető határozat kézbesítéséhez köti, s az a Be. 583. §-ának (1)-(2) bekezdéseiből következően hat hónapos jogvesztő határidőn belül érvényesíthető. A peres felek között nem volt vitás, hogy a felperes vonatkozásában a kártalanítás feltételei az előbb írtak szerint fennálltak.

A Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni, míg a (4) bekezdés szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Az Alkotmánybíróság 66/1991. (XII. 21.) AB számú határozata kimondta, hogy a törvényi előfeltételek megléte esetén a jogosult a szabadságelvonással összefüggésben bekövetkezett, kellően bizonyított teljes kára megtérítésére tarthat igényt.

A nem vagyoni kártérítés jogintézménye az általános személyiségvédelem eszköze, annak alapja valamely személyiségi jog megsértése, amelynek meghatározása során tekintettel kell lenni a jogsértés súlyára és annak tartósságára is. Külön bizonyításra nem szoruló, köztudomású, ezáltal önmagában nem vagyoni kárpótlást megalapozó tény, hogy a személyi szabadság hosszabb időtartamú korlátozása, valamint a börtönviszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek és általában az azt elszenvedő fizikai és pszichikai károsodásával jár, amely sérelmek a szabadulást követő életvitelben, a munkahelyi elhelyezkedésben és a munkavégzésben is hátrányt jelenthetnek. A nem vagyoni kárpótlás összege függ az előzetes letartóztatás időtartamától, és azt számos szubjektív elem is befolyásolhatja az egységes megítélés követelménye, valamint a káridőponti ár- és értékviszonyok mellett.

A szabadságmegvonáshoz köztudomásúan kapcsolódó hátrányokat meghaladó, az átlagosnál súlyosabb sérelmeket a felperesnek kellett bizonyítania. A felperes alappal hivatkozott arra, hogy az ügyvédi tevékenység bizalmi viszonyon alapul, letartóztatása a

2004. szeptemberében megkezdett és sikeres ügyvédi életútját kettétörte, kezdő ügyvédként az átlagon felüli ügyfélkörrel rendelkezett, s szakmai és társadalmi megítélésében visszafordíthatatlan hátrányt jelentő módon a jóhírnevének sérelmét, valamint az ügyvédi bizalom- és presztízsvesztesét szenvedett el, aminek bekövetkezéséhez önmagában az előzetes letartóztatás alkalmas volt. A felperes a szabadulását követő időszakban releváns többlettényállást nem bizonyított. Az elsőfokú bíróság a szabadságmegvonáshoz köztudomásúan kapcsolódó hátrányokat meghaladó kárra tekintettel 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést tartott szükségesnek, egyben elégségesnek is az 5 és fél hónap tartamú előzetes letartóztatás miatti sérelem kompenzálásához, ezért ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Elmaradt jövedelemként csak az volt figyelembe vehető, ami az adóbevallásokban adózott jövedelemként megjelent, tehát az előzetes letartóztatást megelőzően elért jövedelemszint lehetett az irányadó. A felperes adózott és a társadalombiztosítás felé fennálló kötelezettségeket teljesítő jövedelme a letartóztatása előtt a minimálbér összege volt, e jövedelme elmaradása ellentételezhető az alperessel szembeni kártalanítási eljárásban. A minimálbér összege 2006. évben 62 500 Ft volt, így az előzetes letartóztatás idejére 343 750 Ft elmaradt jövedelem volt megállapítható. A felperes ezt meghaladó jövedelemvesztést nem bizonyított. A felperes által hivatkozott **Kr. Kft.**-vel, **Bl. Bt.**-vel, **Z. Kft.**-vel, **V. Kft.**-vel és a **J. C. Kft.**-vel kötött megbízási szerződések nem szerepeltek az irodagondnok által az iktatókönyv alapján átvett ügyek között, ezen szerződések alapján 2006. január hónapra díjfizetés a felperes részére nem történt, így e szerződéseket az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

Az elsőfokú bíróság a felperes ügyfélforgalmának alakulása kérdésében kirekesztette a bizonyítékok köréből az ügyvédi iktatókönyvét, mint a bizonyítandó tény hitelt érdemlő bizonyítására alkalmatlant. A felperes ugyanis nyilatkozata szerint azt már ügyvédjelöltként elkezdte vezetni, későbbi nyilatkozata szerint 2004. szeptember hó 2. napjával nyitotta meg, ám a sorszámok mellett a megbízási dátuma nem szerepelt, így abból hitelt érdemlő adat nem volt nyerhető arra vonatkozóan, hogy az egyéni ügyvédi tevékenység megkezdésekor, majd előzetes letartóztatásakor a számozása hol tartott, az ügyfélforgalma hogyan alakult az előzetes letartóztatása előtt és után. A felperes saját nyilvántartása alapján tett perbeli nyilatkozatának, mely szerint 2006. január hó 26. napján 945 ügye volt, ellentmond az irodagondnok érdektelen tanúvallomása 197 folyamatban lévő ügy átvételéről.

Hosszú ideje kialakult és töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a szerződéses jogviszonyból eredő igény érvényesítése mindig előfeltétele az ahhoz kapcsolódó szerződésen kívüli kár megfizetésére irányuló igény érvényesítésének, és csak az ennek során kielégítés nem nyert követelés tekinthető kárnak (BH 2000/21., BH 2003/235.). A felperes tartós megbízási szerződésekkel kapcsolatban a szabadulását követő időszakra vonatkozóan érvényesített kára elsősorban kötelmi jogviszonyból, a hivatkozott gazdasági társaságokkal kötött és semmilyen címen meg nem szűnt, jelenleg is élő állandó megbízási szerződésekből származott. Mindaddig, amíg a szerződéses jogviszony alapján a felperes által érvényesített kár bekövetkezése, illetőleg annak mértéke bizonytalan, nem állapítható

meg, hogy a felperes által érvényesíthető követelés összege idő előtti is a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel.

A "**Z**" forgalmi rendszámú személygépkocsi zár alá vételére nem az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben, hanem a büntetőeljárás megindulása miatt került sor, ezért az ezzel összefüggő kárait a felperes legfeljebb közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényként érvényesíthette volna és nem is az állammal szemben.

A felperesi védelmmel összefüggésben felmerült 1 000 000 Ft ügyvédi költség megtérítése iránti igény részben volt alapos. Az ügyvédi megbízás folytán teljesített díj a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésnek minősül, de csak az a része téríthető meg kártalanítás címén, ami az előzetes fogvatartással okozati összefüggésben merült fel. Dr. K. ügyvéd meghatalmazásának 2006. június hó 12. napján történt csatolását követően a felperes képviseletében 2006. július hó 12. napján a Ny. Ügyészség kizárása iránt nyújtott be kérelmet, az előzetes letartóztatás megszűnése napjáig egyéb munkavégzés a részéről nem történt. E munkavégzése és ezzel összefüggésben díjazása nem az előzetes letartóztatásra vezethető vissza, az magához a büntetőeljáráshoz kapcsolódik, ezért e körben az elsőfokú bíróság a keresetet az okozati összefüggés hiánya miatt utasította el.

A felperes képviseletét 2006. január hó 23. napjától **dr. M.** ügyvéd és mellette 2006. január hó 27. és június hó 19. napjai között **dr. Y** ügyvéd látták el, aki utóbbi díja 300 000 Ft volt. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a többes képviseleten belül **dr. Y** ügyvéd látta el a felperes előzetes letartóztatással kapcsolatos képviseletét, ő látogatta a felperest a H. Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, ő nyújtott be fellebbezést a Ny. Városi Bíróságnak a felperes előzetes letartóztatását meghosszabbító 36.Bny.42/2006/2., a 7.Bny.151/2006/2. és a felperes előzetes letartóztatása megszüntetésére irányuló kérelmét elutasító 7.Bny.119/2006/2. számú végzéseivel szemben, ezért az ő díja tekinthető az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben felmerült többletköltségnek, amely díj a kifejtett tevékenységgel arányos, így a felperes kereseti kérelme e tekintetben volt alapos.

A bíróság a megítélt kártalanítás összege után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját nem a nyomozást megszüntető határozat kézbesítésétől, hanem a kereseti kérelemhez kötöttség elvére tekintettel a keresetlevél 2008. június hó 23. napján történt benyújtásának időpontjától határozta meg.

A felperes kereseti követelésének nyilvánvalóan eltúlzott volta miatt az elsőfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes javára 100 000 Ft minimális összegben meghatározott perköltség megfizetésére. A felperes a részleges pervesztessége miatt köteles megfizetni az államnak a megítélt összegre jutó 158 600 Ft illetéket meghaladó 741 400 Ft összeget.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatását és a gépjárműben bekövetkezett kár kivételével a keresetének történő teljes helytadást, azaz az alperes további 87 824 558 Ft-ban történő marasztalását kérte.

Fellebbezése indokaként a felperes megismételte a nem vagyoni kártérítést megalapozó és az előzetes letartóztatás következtében őt ért hátrányokat. Az előzetes letartóztatás idejére jutó elmaradt jövedelem tekintetében kifogásolta a minimálbér alapulvételét, arra ugyanis 2005. évben amiatt került sor, mert az ügyvédi iroda árbevételének jelentős részét a kezdő vállalkozása beindítására használta fel, amire tekintettel havi 300 000 Ft elmaradt jövedelem megállapítása lett volna indokolt. Az állandó megbízási szerződésekre alapított kárigény alaptalanul került elutasításra, hiszen a havonkénti utólagos díjfizetés miatt maradt el a 2006. januári számla kiállítása, amely megbízási szerződések nem is kerültek átadásra az irodagondnoknak. Szintén alaptalan volt a **dr. K.**nak megfizetett 350 000 Ft ügyvédi megbízási díjon, mint költségen alapuló kárigény elutasítása, hiszen az ő tanácsaira és látogatásaira a védekezéséhez nagy szüksége volt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte a felperes perköltségében való marasztalása mellett. Álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítési igényt megalapozó körülmények részben a büntetőeljárással állnak összefüggésben, részben pedig egy kártérítési perben juthatnának jelentőséghez. Tévesen állította a felperes, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének a megállapítása során nem értékelte a felperes hivatását, hiszen az ítéletének indokolásából éppen ennek ellenkezője következik. A felperes a fellebbezésében továbbra is összemosza a bevétel és a jövedelem fogalmát, márpedig az alperes felelőssége kizárólag az elmaradt jövedelem vonatkozásában állhat fenn, és a perben arra van adat, hogy a felperes 2006. évben is a minimálbér után fizetett járulékot. Az állandó megbízási szerződésekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira való hivatkozás mellett kétségbe vonta azt a felperesi gyakorlatot, miszerint az eseti megbízások kivétel nélkül iktatásra és az ügygondnok részére átadásra kerültek, míg ez az öt állandó megbízás esetében elmaradt. Dr. K. ügyvéd megbízási díja tekintetében szintén visszautalt az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira azzal, hogy a fellebbezésben újonnan hivatkozott konzultáció szükségessége sem alapozhatja meg az alperes marasztalását.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló, valamint a felperes zár alá vett gépjárművével összefüggésben előterjesztett kártérítési követelését elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helyes jogi következtetéseket vont le a felperes javára járó vagyoni és nem vagyoni kártalanítás tekintetében.

A felperest a Be. 580. §-a (1) bekezdésének I/b) pontja alapján kártalanítás illeti meg az előzetes letartóztatásért, ugyanis a nyomozást azért szüntették meg, mert annak adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. A kártalanítást az állam köteles megfizetni a Be. 584. §-ának (4) bekezdése alapján, aminek módjára és mértékére a Be. 582. §-ának (1) bekezdése értelmében a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen

kívül okozott kárért való felelősségére vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A kártalanítás iránt indult perben - a kártérítés általános szabályaitól eltérően - az alperes helytállási kötelezettsége független a büntetőeljárást lefolytató szervek esetleges jogellenes és felróható magatartásától, ezért értelemszerűen kimentésre sem kerülhet sor. Ezen rendelkezések értelmében tehát a felperes kizárólag az általa elszenvedett előzetes letartóztatással okozati összefüggésben keletkezett vagyoni és nem vagyoni kárai miatt igényelhetett kártalanítást az alperestől. Ezzel összefüggésben az ítéletábra utal a BDT 2007/1514. szám alatt közzétett eseti döntés által szemléltetett következetes bírói gyakorlatra: „Nem jár kártalanítás olyan vagyoni és nem vagyoni hátrányokért, amelyek a lefolytatott büntetőeljárással okozati összefüggésben állnak, de ezen belül az előzetes letartóztatással nem.”, valamint a BDT 2007/1515. szám alatti eseti döntésre: „A kártalanítási perben a szabadságelvonás tényének és tartamának van jelentősége.” A felperes emiatt a büntetőeljárással összefüggésben őt ért hátrányok miatti kártalanításra az ezt lehetővé tévő jogszabályi rendelkezés hiányában nem tarthatott igényt.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes által megjelölt hátrányok jelentős része nem magával az előzetes letartóztatással, hanem eleve a büntetőeljárással állnak összefüggésben, illetőleg a felperest állítása szerint ért sérelmek egy része miatt nem is kártalanításnak, hanem a jelen per kereteit meghaladó kártérítésnek lehetne helye. Az a felperesi hivatkozás, hogy ha nem kerül sor az előzetes letartóztatására, akkor ki sem derült volna a vele szemben folyamatban volt büntetőeljárás léte, az előbbi megállapításon nem változtat, ugyanis a felperes ezen állítása szerint is az előzetes letartóztatás abban hatott közre, hogy a büntetőeljárás ténye annak folytán került napvilágra. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperes szakmabelisége miatt az előzetes letartóztatásának hiányában is minden bizonnyal elterjedt volna a büntetőeljárás híre, így nem csupán a hátrányok zömének a büntetőeljáráshoz kapcsolódó jellege, de emiatt sem lehet az okozati összefüggés fennállásáról szó. Az előzetes letartóztatással való okozati összefüggés hiányában a büntetőeljárásból eredő vagyoni és nem vagyoni kártalanítási követelésért az alperest nem terheli helytállási kötelezettség. Maga a felperes is a büntetőeljárással kapcsolatba hozható körülményekre hivatkozott alapvetően a fellebbezésében az arra vonatkozó szóbeszéd felemlítésével, miszerint ő egy maffiózó ügyvéd, aki még legalább öt évre visszamegy a hűvösre, és a kollégák közül többen hangot adtak annak a véleményüknek, hogy még van bőr a képén tárgyalásokra járni, valamint a bíróság és az ügyészség felől több ízben is jelzés érkezett a kamarához, hogy miért nincs felfüggesztve, miért járkal tárgyalásokra.

A felperes öt és fél hónapig volt előzetes letartóztatásban. A Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján a bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valószínűsíthetően fogadhatja el, ezekre vonatkozóan bizonyítási eljárás lefolytatása sem szükséges. Általános szabályként köztudomásúnak tekinthető minden olyan tény, ami a társadalom egy része előtt olyan mértékben ismeretes, hogy azt valóságnak fogadják el. A Be. 580. §-ának rendelkezéseire alapított kártalanítási perekben kialakult ítélkezési gyakorlat ilyen köztudomású ténynek tekinti azt, hogy a személyi szabadság viszonylag hosszabb tartamú jelentős korlátozása

fizikai és pszichikai vonatkozásban is egyaránt megterhelő és a személyiségre káros. Az ártatlanul elszenvedett fogvatartás tehát már önmagában megalapozza a nem vagyoni kárpótlás iránti igényt. A kártalanítás összegének megállapításánál azonban minden esetben az adott ügy körülményeit, valamint a károsult által bizonyított hátrányokat kell mérlegelni, figyelemmel a sérelem bekövetkeztekor fennálló ár- és értékviszonyokra is.

A szabadságelvonással rendszerint együtt járó hátrálynak tekintendők az előzetes letartóztatás ideje alatt a büntetés-végrehajtási intézetben való elhelyezésből adódó pszichés megterhelést is jelentő fizikai kényelmetlenségek, a börtönviszonyokra jellemző kényszerű összezártság és kiszolgáltatottság, olykor még atrocitások is, a családtól elszakadás, a velük való kapcsolattartás lehetőségének korlátozottsága, a munkahelyen és a lakókörnyezetben az előzetes letartóztatás hírének elterjedése és ezzel összefüggésben a társadalmi értékítélet kedvezőtlenebbé válása, s hogy a mindezek folyamán elszenvedett sérülések a szabadulást követő életvitelben, az elhelyezkedésben és a munkavégzésben is hátrányt jelentenek.

Az adott esetben a felperes a szabadságelvonással rendszerint együtt járó ezen hátrányoknál súlyosabb sérelmeket az elsőfokú bíróság által megállapítottakon túl nem bizonyított, ezért az előzetes letartóztatás jelentette szabadságmegvonás időtartamára tekintettel, és emellett értékelve a felperest ért sérelmeket, valamint az igényérvényesítés időpontjában fennállt ár- és értékviszonyokat is az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a kártalanítás összegét, az az elszenvedett sérelmekkel arányban áll, és ami szükséges, de egyben elegendő is a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálásához, továbbá megfelel az egységes megítélés követelményének is.

A felperes által az elmaradt jövedelem kapcsán eredetileg számolt 445 496 Ft havi jövedelem a teljes 2005. évi árbevételének egy havi összege, amely egyszerű osztáson alapuló számítási mód helyes eredményt nem adhatott, mert a jövedelem és a bevétel közé egyenlőségjel nem tehető, ez utóbbit ugyanis számos levonás terheli (rezsi, közterhek stb.). A felperes a fellebbezésében már csak havi 300 000 Ft jövedelem elmaradásáról tett említést, ennek ellenére azonban az előzetes letartóztatása idején elmaradt jövedelmének összegét nem korrigálta, hanem azt változatlanul 2 450 228 Ft-ban érvényesítette. Ezzel szemben arra van adat, hogy a felperes 2005. évet követően 2006. évben is a minimálbérnek megfelelő jövedelemben részesült (ld. **J- F-né** tanú 2010. május hó 19. napján tett vallomását), továbbá az ügyvédi iroda 2005. évi veszteséges működése miatt alappal feltételezhető, miszerint 2006. első félévében - az előzetes letartóztatás elmaradása esetén - keletkezett bevétel is elsősorban a veszteség pótlását szolgálta volna, s nem a korábban felvett minimálbér összegét jelentősen meghaladó kifizetést alapozta volna meg a felperes részére. Helytállóan járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor az előzetes letartóztatást megelőző időszakban elért jövedelmet vette alapul, és annak alapján határozta meg a felperes oldalán az előzetes letartóztatás ideje alatt elmaradt jövedelem összegét.

Az állandó megbízásokkal összefüggésben az ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolását, ami mellett rámutat arra, hogy egyrészt az állandó megbízásból származó díj az ügyvédi iroda bevételét növelte volna, amivel nem tekinthető azonosnak a

felperes oldalán jelentkező elmaradt jövedelem, másrészt a fentebb kifejtettek szerint az előzetes letartóztatást követő időszakra az állandó megbízásokból származó díjbevétel önmagában a büntetőeljárás miatt bekövetkezett bizalomvesztés miatt maradt el. Ezt támasztja alá, hogy a felperes a **"K" Kft.**-nél 2008. év elején kapott újra eseti megbízást, amely időpont nem az előzetes letartóztatás megszüntetéséhez, hanem a vele szemben folyamatban volt büntetőeljárás jogerős befejezéséhez köthető. Ez arra utal, hogy az állandó megbízás ellátásának akadályja maga a büntetőeljárás folyamatban léte volt, amit igazol az is, miszerint a kft-nek az újabb lakópark építése kapcsán még mindig voltak fenntartásai a felperessel szemben, s ezért nem is kötelezte el magát, holott a felperes ekkor már szabadlábon volt. **L. K-né**, a **"K" Kft.** ügyvezetőjének 2009. február hó 23. napján tett tanúvallomása szerint is a felperes ismételt állandó megbízását a büntetőeljárás lezárásához kötötték, ami ugyan megtörtént, ám változatlanul vannak fenntartásaik vele szemben. **T. R.**, a **Bl. Bt.** üzletvezetője és a **Z. Kft.** ügyvezetője a 2009. február hó 23. napján tett tanúvallomásában azzal magyarázta a felperes szabadulása utáni foglalkoztatásának elmaradását, mert még tárgyalták az ügyét (azaz a büntetőeljárás folyamatban volt), és azt hallották, hogy ezután fogják elítélni. A felperes 2008. évben mondta azt, hogy le van zárva a büntetőügye, s mivel ez volt a tanú számára fontos, ezért van vele 2008. második félévétől újra munkakapcsolata. Ez az időpont ugyancsak a büntetőeljárás megszűnését követő időszakra esik, ami szintén arra utal, hogy az ismételt munkakapcsolat akadályja nem az előzetes letartóztatás, hanem eleve a büntetőeljárás léte volt. **B. P-né**, a **B-N Kft.** ügyvezetője is a bizalmának a hallottak miatti megrendülésében jelölte meg az állandó megbízás elmaradásának az okát, ahogy **G. O. R.**, a **F. A-c.** Kft. telepvezetője („a felperes sose lesz ügyvéd”, „neki vissza kell mennie”, „úgy dolgozik, hogy nincs is rá engedélye”). **T. I.** tanú - aki a **Kr. Kft.** ügyvezetője - a 2009. január hó 12. napján tett vallomásában elmondta, hogy a felperes előzetes letartóztatását követően volt olyan szóbeszéd a városban, ami őt az u. m-val hozta összefüggésbe, s hogy öt évig ki sem fogják engedni a börtönből, amely alól a tanú előtt is akkor tisztázza magát a felperes, ha a jelen kártalanítási per befejeződik. **J. I.**, a **V. Kft.** ügyvezetője a szintén 2009. január hó 12. napján tett tanúvallomásában elmondta, miszerint sok rosszat hallott arról, hogy a felperes miket csinált. A tanú a felperes szabadulása után sem vele készítette el a szerződéseket, mert az ügyfelei olyanokat hallottak, hogy a felperest az u-ok fához kötötték ki B-ban, és hiába mondta nekik, hogy megszüntették a büntetőeljárást, ők akkor sem kívánták a közreműködését. **J. I.** tanú a felperes állandó megbízás keretében történő foglalkoztatása elmaradásának másik okát az ingatlanpiac hanyatlásában jelölte meg, ami nemcsak az előzetes letartóztatástól, de még a büntetőeljárástól is független körülmény. **J. F. Zs.**, a **J. C. Kft.** ügyvezetője tanúvallomásában elmondta: a felperest az u-kal hozták összefüggésbe, és olyan rossz volt a megítélése, hogy emiatt nem foglalkoztatta őt 2006. év őszétől sem. A 2005. év végén megkötött állandó megbízási szerződésekből származó díjbevételek - fenntartva az erre alapított igény elutasításának az elsőfokú bíróság által megjelölt további indokait is - tehát magával a büntetőeljárással okozati összefüggésben maradtak el, s nem az előzetes letartóztatás következtében, ezért az okozati összefüggés, mint a kártalanításhoz szükséges egyik konjunktív feltétel hiányában az alperes kártalanítási kötelezettségéről sem lehetett szó.

A felperest képviselő védő díjának és készkiadásának megtérítésével összefüggésben az ítélet tábla visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének indokolási részében leírtakra, azt

megismételni ehelyütt nem kívánja. A **dr. K.** által kifejtett tényleges tevékenység, valamint a felperes fellebbezésében hivatkozottak változatlanul azt támasztották alá, hogy ezen védő megbízására, valamint a részére járó díj meghatározására önmagában a büntetőeljárás, s nem pedig az előzetes letartóztatás miatt került sor, miként ezt támasztja alá a 2006. június hó 7. napján kelt ügyvédi megbízási szerződés tartalma is, így erre tekintettel ez a költség az alperest terhelő kártalanítási kötelezettség keretében nem volt érvényesíthető. A még meg nem fizetett díjjal összefüggésben a terhelt és a védő készkiadása, illetőleg a védő díja állam általi megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 26/2003. (VII. 1.) IM-BM-PM együttes rendelet rendelkezései nem voltak alkalmazhatóak, mivel a büntetőeljárás megszüntetésére nem a Be. 339. §-ának (3) bekezdésében írt módon került sor.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett részében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a felperes által megtérítendő le nem rótt kereseti illeték összegét, ezért e tekintetben a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján - mivel a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai nem kötötték - határozott ebben a kérdésben. A pertárgy értéke a 2009. október hó 8. napján felemelt keresetnek megfelelően 99 413 070 Ft volt függetlenül attól, hogy a felperes utóbb - a 2010. január hó 29. napján kelt nyilatkozatában - a keresetét az eredetileg előterjesztett követelés összegére leszállította, ugyanis az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 41. §-ának (2) bekezdése értelmében az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének nem volt helye. A felperes pervesztességének az aránya emiatt 97,64 %-os, azaz ő ilyen arányban köteles a le nem rótt kereseti illeték megtérítésére is az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján: „Költségmentesség hiányában a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perköltség viselésére is kötelesek lennének.” Téves számítási módot alkalmazott ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes javára megítélt marasztalási összeg 6 %-át vonta le a maximális 900 000 Ft összegben meghatározott kereseti illetékből, és a különbözetként mutatkozó 741 400 Ft megtérítésére kötelezte a felperest, erre ugyanis csak 82,38 %-os pervesztesség esetén lett volna lehetőség. A felperes tényleges pervesztességével 878 760 Ft kereseti illeték áll arányban, ezért az ítéletábra a megtérítendő kereseti illeték összegét erre felemelte.

A fellebbezési eljárásban a felperes pervesztéses lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítéletábra a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján, ám a (6) bekezdés szerint mérsékelt összegben állapította meg, ugyanis a jogszabály szerint megállapítható 1 417 368 Ft munkadíj a kifejtett tevékenységhez képest aránytalanul magas lett volna. A teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta - az Itv. 62. §-a (1) bekezdésének I) pontja - miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2010. október hó 19. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő